

Előfizetési ár:

Egész évre	8 frt	= 16 kor.
Félévre	4 frt	= 8 kor.
Negyedévre	2 frt	= 4 kor.

Községeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:

Egész évre	6 frt	= 12 kor.
Fél évre	3 frt	= 6 kor.

Egyes szám kapható:

a kiadóhivatalban, a főtűzsdében, Kószl János, Hochrein J. és fia irodájában.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU LAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (lyceumi könyvnyomda), hol mindenkor a legutányosabb árak szabotnak. Minden beiktatott hirdetés után 30 kor = 60 fillér belyegdíj fizetendő.

Nyilttér 1 sor 1 ft 2 korona

Kéziratok

a szerkesztőségbe (lyceumi könyvnyomda) küldendők.

Megjelenik hetenként kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: lyceumi könyvnyomda.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A közegészségügy köréből.

Az „Országos Közegészségügyi Egyesület” pécsvidéki osztályának munkaprogramját olvastam egyik lapban. Bár ismerem a sajtó abbéli szokását, hogy nyilvánosságra hozott munkálatoknál csak azokra reflektál a lap, melyek közérdekű voltuknál fogva hasábjában is helyet kértek, mégis az ügy kiváló fontosságát tekintve ez egyszer tekinteni kérek ama különben nagyon is helyes és indokolt szokástól s engedtesék meg, hogy e helyütt tehessem meg néhány megjegyzésemet.

A munkaprogram, melynek szerzője dr. Loewy Lipót orvos, az egyesület titkára, meggyőzően fejt ki az egyesület céljait és jó ajánlólevélnek tekinthető az érdekeltség felkeltéséhez. Inkább óhajtottuk volna ugyan, ha e program az elnök aláírásával, vagy a választmány megbízásából kerül napvilágra, mert az felhívás természetű lévén, jogokat és kötelezettségeket érint, sőt bizonyos erkölcsi felelősséggel is jár. — mégis eltekintve a formától, el kell ismerni, hogy dr. Loewy, ki városunk közügyei terén általában és a közegészségügyi kérdésekben különösen nagy és díszes büszkséget fejt ki, a programot igazi ügyszeretettel dolgozta ki. De ösztönöz bevallva: a munkaprogramnak címzett jeles értekezés inkább elméleti, mint gyakorlati értékű: inkább általános szempontokat, mint speciális célokat tűz ki, összevetésztvén a hivatalos közegészségügyi faktorok működési körét a társadalmi tényezők befolyásával és feladataival. Hozzá a városra számított tevékenységnek sokkal nagyobb fontosság (ülajdonittatik, mint melyet az egylet — mely csupán egy fiókintézet — elbírhata és mely követelmény az elhanyagolt vidéki viszonyokkal szemben indokolható lenne.

Városunk, mely fejlődésénél, lakosai számánál, vagyoni képességénél, önkormányzati jogánál és ügy köztisztaságánál, mint közegészségügyi intézményeinél fogva nemesak kötelezve van, de képes is a közegészségügy követelményeinek megfelelni, rá nézve más hatáskört nem engedhet meg a magán egyesületnek, mint a szakértői véleményadás jogát, egyes intézmények létesítésének kezdeményezését és a közönségre rótt törvényes rendelkezések iránti felvilágosítást, végre az intézkedések körüli erkölcsi támogatást. És ez teljesen elég s min-

den konkrét programpontra elhagyásával óriási feladat is. Első sorban tehát feladata az egyesületnek, hogy megkeresse a város közigazgatását, miszerint minden a közegészségügyi kérdésben teendő intézkedésénél az egyesület informatív véleményét kivegye, kikérje. Továbbá jogában álljon az egyesületnek a szakértelem becsénél fogva a tapasztalt hiányok felderítése és orvoslása iránt előterjesztéssel élni. Majd meg egyes intézmények átalakítását vagy életbeléptetését javasolni. Végre mind ezek körül támogatásával érvényre is juttatni. Csak is így lehetséges a város önkormányzati joga mellett, nem mint különálló faktor, hanem mint tisztán szakértői testületnek azt a befolyást érvényesíteni, mely az egyesületet méltán megilleti, mert ehhez elég az értelmi tekintély és ügybuzgóság, míg viszont az előtűnik fekvő munkaprogram elviseletlen anyagi áldozatokat követel. A társadalmi feladatok, úgy mint a köztisztaság előmozdítása, a közegészségügyi követelmények népszerűsítése, a magánintézmények létesítése, a szegényügy körüli tevékenység már könnyebb része a feladatoknak, de ennek terén is ne tág programmal lépünk fel, hanem fokról-fokra, lépésről-lépésre haladjunk nem kezdvén új dologba addig, míg valamit a legtökéletesebb módon véghez nem viszünk. Jó lenne tehát pontosan és határozottan körülírni: mi a legszükségesebb s eszerint osztani be a választmány tagjait, hogy minden ily kör a rábízott teendőket végezze, mert különben a széles mederben folyó discussio ismét csak elvi és nem gyakorlati eredményekkel járand. Egyébként is a sokat akarás ily egyesületeknél, melyek főleg a társadalom segélyére és jóakarására vannak utalva, inkább hiba, mint erény, mert rendszerint csalódással, vagy kimerüléssel jár; egyelőre keveset akarni, de azt céltudatosan létesíteni a z a legbiztosabb program.

A közölt munkaprogramnak különben egy hibája is van, és ez az, hogy működésének java részét a városra irányítja, holott mi megfordított rendet óhajtunk: elsőnek találjuk a vidéki állapotok sanálását,

mert itt kevesebbek a segédeszközök, nagyobb a baj, de hálásabb a talaj is s a míg a városban a hatósági intézkedések mellett csak közvetett tevékenységet fejthetünk ki, addig a megyében intenzívebb lehet a munkálkodás, sőt bizonyos tekintetben az elméleti tudomány is nagyobb sikert érhet el, mint a városban, mely az egyesület körén kívül is kiváló szaktekintélyekkel rendelkezik.

Ezeket kívántam a közölt programra megjegyezni, óhajtván, hogy az 1895-ben itt tartandó orvosok és természet tudósok országos vándorgyűlésén az egyesület már eredményeiről is beszámolhasson. — n.

A Balaton kultusza.

Az ország gyöngyének, a kies Balatonnak kultusza többé nem eszmény, mely után esengve sóvárog az egész Dunántúl, főként pedig az a százezer ember, kik egykor, míg a fillokszéra le nem tarolta a partvidékek 20,000 holdnyi szőlő-édenét, boldogan éltek itt nemzedékről nemzedékre, most pedig kétségbeesve keresnek menedéket Szlavóniában, Amerikában. Nem eszmény többé a Balaton kultusza, hanem nemzetgazdasági program, melynek megvalósításán lázas erővel dolgozik immár sok jeles vezérember s telve örömmel, lelkesedéssel és bizalommal osztozik e nagy munkájokban az egész partvidék. Lassanként visszazáll a kétségbeesettek szívébe a remény; leteszik a vándorbotot és ismét csakányt, kapát ragad a földműves, hogy kiterőszakolja megélhetését a kiégett kráterek lejtőin.

A rekonstrukció nagy műve pár év óta tart már. Somogy, Zala- és Veszprém megyék törvényhatóságai egyaránt felkarolták az ősök által annyit századon át elhanyagolt Balaton-kultusz ügyét. A partvidéki sajtó, élén az amerikai szellemű „Veszprémi Független Hírlap”-pal, állandó propagandát szervezett és tart fenn, munkára lelkesítve, biztatva, tanácsal istápolva a partközségek népeit. És öröndetes jelenség, hogy a „Dunántúli Kulturális Egyesület” is zászlajára írta immár a magyar beltenger kultuszát. Partvidékszerte fűrdői fiókegyleteket szándékozik szervezni, melyek az illető vidék speciális munka-programját megállapítván, azt a D. K. E. aegise alatt

men is valósítandják. A Balaton-partvidék teljes bizalommal tekint a D. K. E. vállalkozása elé, mert tudja, hogy néhány ezer frtnyi segélyvel is áldásos tevékenységet fejthet ki. A munkaprogrammá valószínű kultuszszemély két irányban igényel itt munkát s tényleg így is folyik a rekonstrukció műve. Az első az, hogy kenyert kell adni a kivándorlófélelben levő népnek, rekonstruálni kell a szállókat. A második az, hogy minden parti község külön balatoni fürdőhelylyé emeltesse, hogy a klimatikus partokon üdülést, egészséget kereső idegenek idevonása által a forgalom s ezzel a parti lakosság jóléte hatványoztassék.

Ami a munkaprogramm első részét illeti, e téren már túl vagyunk a kezdet nehézségein. A partok Mentari vidékszerke filokszéra ellen védekező egyesületeket alakítottak s míg a Badacsonyi lejtőn székéneggel védekeznek, a tulsó somogyi partokon pedig Széchenyi Imre gróf, a fáradszóró erélyű kormánybiztos aegise alatt már sok holdnyi homoki szálló virult fel, addig Kenesétől Almádi. Csopak, Balatonfüred partoldalai Zánkáig már jórészt amerikai szállótelepekkel rekonstruálják s egyetlen ily telep. Sáner János csopaki szállótelep évente több százezer gyökeres amerikai alanyal és oltványal látja el a szállókat rekonstruáló parti gazdákat. Még néhány év s újra zöld köntöst ölt a borvidék s ismét százezernyi hasznót hoz a most alig tengődő parti lakosságnak.

A munkaprogramm másik része, a fürdőélet fejlesztése még óriásibb arányokban folyt szerke a partokon. Évenként rengeteg pénzösszeget fektetnek a parti fürdők vállalatába s anélkül, hogy egymás közönségét elvonni törekednének. — hiszen az egyes fürdők törzsvendégeit, kik egy-egy helyen megszerették a fürdőzést, még orvosi ren-

delet sem képes onnan elvonni. — talvaly óta valósággal versenyezve láttak a munkához, hogy a fürdőző publikum, minél több jogos igényét kielégíthessék. Ilyen jogos igény pedig fölös számmal akad még a Balaton-partokon. A fürdők főkélléke, a hús árnyas fasorok, portmentes tiszta lég, bizony még csak Balatonfüreden van meg. A balatoni metropolis pedig nem egy-két év, de évtizedek óta fáradszóró irányban s az idén is nagyban szaporította fenyves parkját. Balatonfüred a szobák, sőt az étkezés árát is az elő- és utószobában 50, a főszezonban pedig 35 százalékkal szállította lejjebb. Ez intézkedés lehetővé teszi, hogy a Balatonfüreden nyaraló fürdővendég nem kénytelen többet költeni, mint otthon.

S ez a cél. Mert minden fürdő fő céljának annak kell lenni, hogy a fürdő élet ne tegyen különbséget a családok költségvetésében. Csak így lehet népszerűsíteni a fürdőéletet, nagy és állandó közönséget vonzani a fürdőbe s ez által fejleszteni a közegészségügyet és emelni a nemzetgazdaság e nagyjövőjű ágát. A balatoni metropolis élesszemű derék kormányzójának Kovács Ábelnek ebbeli intencióit bizonyára hálával veszi hírül az ország. Hiszszük, hogy példáját követni fogják a Balaton összes fürdőt.

Keszthely helyes nyomon járt, mikor maga a város vette meg a balatoni fürdőt s azt egy új sziget-fürdővel szaporította, nagy parti vendéglőt épített; szóval a városi vagyonná tett balatoni fürdő emelésére mindent elkövet. Leszállították még a 15 és 10 krajcáros fürdődjákat is, és a hónapos szobák kiadását hatóságilag ellenőrzik, hogy magas árakat ne követeljenek.

Badacsonyi, Boglár, Kenese, Almádi egyaránt parkiroz, nagyobbítja a fürdőket. Siófok pedig ép most tesz óriási erőfeszítést, hogy a

munkátlán elszalasztott tél mulasztását pótolja. A részvénytársaság ugyanis, mely félmilliót fektetett a „Sió“ és „Hullám“ bérházakba, melyekben 96 szoba van, továbbá a parti vendéglő épületbe, újabban az eddigi fürdőt is megvette, 40 kabinnal megtoldotta s ezenkívül 15 külön csoportfürdőt állítottatott 45 kabinnal s az osztendei tölő fürdőkocsik mintájára Veszprémben több ily vízi kocsibódét csináltatott. A veszprémi káptalantól kibérelte az eddigi fürdővendéglőt is, beszerzett 12 csónakot s igen szépen parkirozta a partot. Végtelen nagy hiba volt a telet fel nem használni a most folyó földmunkára. A déli vasutnak egy 40 teherkocsiból álló vonata naponta 8 forduló földet hord a bérházak és a villasor közt elterülő ingovány betöltésére. Óriási költség és óriási munka ez. Minden egyes vasuti kocsi fuvardíja 50 kr., minden földhányó munkás díja 80 kr., — 1 ft 20 kr. Ilyen munkás pedig három hó óta 500 van állandóan alkalmazva. A mostani rengeteg költség felét megtakaríthatják volna, ha e munkát a télen végeztetik, mikor 40 kr. volt a napszám. Az intéző Glatz általán roppant erélyvel viszi keresztül e munkálatokat; baj csak az, hogy összes főbb alkalmazottai külföldiek.

Ha még konstatáljuk, hogy a „Balaton-tavi Gözhajózási Társaság“ 12 új hajójárral szaporította a menetrendet s ezzel Szarvasy Sándor igazgató teljesítette a közönség régi óhajait s egyben jelezzük, hogy a Stefánia yachtegylet új vicecomodorja Ádám Károly a vitorlás és evezős hajók sportját — a díjak majd felére leszállításával — népszerűsíteni törekszik: a balatoni fürdőélet ezidei évadjának a legszebb sikert jósolhatjuk.

Balatonfüred már kibontotta a zászlót, — így tejezi be

A PÉCS TÁRCAJA.

Az igazság.

— A „Pécs“ eredeti tárcája. —

Amilyen képet tartunk a tükör elé, olyant mutat az vissza; a milyen szívünk belsejében a világ, olyannak látjuk a mindenséget, szomorúnak vagy vidámnak, kétségbeesettnek, vagy reményteljesnek; a minő hatalmas hullámot vet épen belső világában kedélyünk.

Igy magyarázzák ezt legalább a tudósok és lélekgyógyászok.

De micsoda kép vajon az, mikor az asszonyok (kikre ráfogják, hogy tárgyilagossá sohasem tudnak maradni) nagy pathos-szal a kávésasztal mellől fennhangon hangoztatják az igazságot? Hígyjűk-e nekik, hogy valaha csak hírből is ismerték azt ikertestvérrel: a méltányosság a hűség együtt? Kérdezzük meg azokat a híres lélekgyógyászokat, hogy vajon e jelenést minő tükör elé kellene tartanunk, hogy az igazat híven visszatükrözze?

Mikor azok a kedves komámasz-sonyok a leghihetlenebb pletykákat összehordják az mind a csalhatatlan igazság szolgálatában történik. Mikor fele-

barátjaik legártatlanabb gyengéit kiméletlenül pelengérré állították, ott hangzik a valódi spártai elv: „Jha! az igazságot meg kell mondani.“ — Furcsa! ... hogy az erények felsorolásában nem kell nekik az igazságot oly leplezetlenül kimondani.

Ha az ember hallgatva figyeli a világot, azt tapasztalja, hogy épen azok, kik legtöbbet hangoztatják az igazságot, legkevésbé képesek azt elviselni, ő reagok illik legjobban, mit Bajza mond: „olyan ágyu az igazság, melyet könnyű elszütni, de nehéz menykövet kiállani, ha felénk irányoztatik,“ és a kik mindig forgatják az igazság faklyáját, már oly ügyesen tudják kezelni, — hogy ne mondjuk fortélyosan — miként vele mindig a saját előnyeiket, másoknál csak a hibákat helyezik kellő világitásba.

Az igazsággal az emberiség ma már úgy van, mint a szabadsággal: soha többet nem hangoztattuk a szabadságot, mint ma és soha nagyobb rabok anyagilag, erkölcsileg, véleményben és tetiben nem voltunk mint ma. — Az igazság nem hiszem, hogy Plató magasztos tanaiban, Marc Aurél önéleleteiben, egy Cató korszakában, szóval akár a régi rómaiak és spártaiak idejében, akár a kereszténység első századaiban, akár egy Mátyas király

idejében úgy közszájon forgott volna, mint napjainkban és mégis! ... amit ma igazságnak neveznek, az jóformán csak megcsufolása, paródiája az igazságnak.

Napjainkban a materialismus vezéreszméje és ennek hatása alatt minden emelkedett nagy és nemes fogalomnak az elhasznátságig közkezen forgó reducálása e metamorphosist úgy látszik még az igazság sem kerülhette ki. — Az igazság ma oly tárgy fogalomnak tartatik, melynek alárcza alatt elfér minden vastag gorombaság melyet amúgy kimondani nem lehetne. Emberek, kiknek szívkepésénél mostohán osztogatott a természet, az igazság folytonos hangoztatása alá rejtik fonak irigykedéseiket és náluk voltaképp az igazság nem más, mint mindenki iránt való rosszindulatuknak Vezuvként való kirobbanása.

Hacsak ez oldalról kellene megismerünk az igazságot megutálnók azt bizonyára.

De azért ott se keressük az igazságot, hol a fürkésző elme éjjel, nappal fáradozik felkutatásán és csak azért nem találja meg, mert nem képzelheti, hogy az oly közel fekszik hozzá.

„Az igazság — ha e hasonlatot használnunk szabad — futva menekül legszenvédélyesebb imadóinak lelkendező

a „Pester Correspondenz“ kiküldött tudósítója a Balaton vidékén tett utazásáról szóló tudósítását. — ott már ünnepélyesen megnyitották a fürdőt.

Adjon Isten áldást a derék munkára!

Az ideai delegáció küldöttségét Ő

Felsege a király a következő beszéddel fogadta:

„Őszinte meglepedéssel fogadom hűséges ragaszkodásuk nyilvánulását, fogadják érte szívvelyes köszönetemet. Csak néhány hó múlt el azóta, hogy Önök a legutóbbi delegációk tárgyalásaira egybe voltak hívva.

A politikai helyzet időközben semmi nemű változást nem szenvedett. Igen barátságos viszonyunk valamennyi hatalmakhoz változatlan s ép oly szilárdan allanak fenn örvendetes módon a béke további fenntartását biztosító kedvező körülmények, másképp azonban a helyzet sem változott akár, hogy kormányom szigorú kötelességének ne ismerje a monarkia bizottsága és hadképeisége érdekében a hadsereg és hadi tengerészet rendszeres szervezésének és harc képességének továbbfejlesztését végrehajtani. Az önkök elé terjesztendő javaslatokban a hadügyi kormányzat igyekezett követelményeit a hadsereg és hadi tengerészet tekintetében a pénzügyi helyzetünk által megengedett határokhöz kötni; ezen követelmények a hadsereg minden ágazatában egyaránt eszközöndő és évek óta feltétlenül szükségesnek elismert tejlődést és erősítést célozzak, de e mellett az államhazartás egységszának zavartalan biztosítása szempontjából a terheknek a következő évekre való megfelelő megosztása vétetett ki látásba.

Az 1894-ik évi költségvetés külön indokolása önkök elé tárja az e részben tervezett eljárast.

Bosznia és Hercegovina közigazgatásának költségei ez ebben is ezen országok saját bevételeiben fogják fedezetüket találni.

Meg lévén győződve, hogy az önkök elé terjesztett javaslatokat a mindenkor tanusított belátással és hazafias buzgalommal fogják tárgyalás alá venni, munkalodásuknak hasznos eredményt kívánok és önkököt szívvelyesen üdvözlöm!

— **A vasuti szolgálati rendtartás és illetmény-szabályzatról.** A „Pester Correspondenz“ illetékes helyről fel van hatalmazva annak kijelentésére, hogy mindaz, a mit a Magyar Hirlap a „máv.“ alkalmazottai számára az igazgatóság által állítolag már megállapított és a minister ur ő exciájához felterjesztett új szolgálati rendtartás és illetmény-szabályzat dolgában közöl, figyelmet egyáltalán nem érdemel, mert azokban csak annyi a való, hogy az igazgatóság az említett rendtartás és szabályzat átdolgozásával tényleg foglalkozik, mindaddig azonban csak az átdolgozással megbízott titkárság javaslata készül el, melynek a nevezett lap szerkesztősege valami uton módon birtokába kerülhetett. A tervezettel még eddig az igazgatóság egyáltalában nem foglalkozott.

— **Egy igen fontos pénzügyi művelet** van készülöben, írják a „Pester Correspondenz“-nek Bécsből. A szab. osztr.-magyar államvasutársaság elnöke a vállalat Franciaországban levő részvényeinek lassanként leendő repatriálását tervezi és ezzel a párisi közös igazgatótanács következtetés megszűntetését. Ez a terv a legmagasabb és legbefolyásosabb körökben rendkívüli rokonszenvnek örvend és a lehető legnagyobb támogatásban részesítik. Ez a fontos értékpapiros ezzel megszűnik játéklapdája lenni a párisi és berlini börzék szeszélyeinek.

Baranya a legrégebb időben.*)

Baranyának belállapota 899-1543-ig.

Apáczai is valának hajdan Baranyában u. m. domonkosiak Pécssett az egyik külvárosban és erzsébetiek (Hospitale St. Elisabeth) szinte Pécssett 1393 körül. Megyénk tőszomszédságában Cíkó és Hidas között, valamint Báltaszéken és Báltán is jeles monostorok valának. E számos monostor nemcsak a vallás állapotáról ad fölvilágosítást, hanem azt is mutatja, mily népes és miveltnek kellett Baranyának lennie a török uralkodásnak korszaka

*) Mutatvány Haas Mihálynak „Baranya földiratai, statisztikai és történeti tekintetben“ című művéből. Nyomatott Pécssett 1845.

Mindenekelőtt azonban őrizkedjünk saját nézeteinket axiómákként a világnak odaállítani, mint megdönthetetlen igazságot másokra reá erőszakolni; mert nincs kiálthatatlanabb valami, mi az ellentmondást annyira provokálja, az ugynevezett csalhatatlanság gögös hangjánál, mely minden szavát isteni kinyilatkoztatásként bocsátja a nyilvánosság csodálatára.

Soha se tévesztjük szem elől azt a régi velős mondatát: „hogy az igazság kétélű fegyver.“ — még pedig oly kétélű fegyver, mely még akkor is sebez, mikor másfelől gyógyít; azért nem lehetünk elég ovatosak használatánál és soha másra ne bizzuk veszedelmes élet, mint avatott kezekre; mi pedig forduljunk kevésbé veszedelmes oldalra felé és vegyük fontolóra, hogy a jólelkű ember számára az igazság nem csupán szemrevaló éték, nem csupán a szellemnek csemegeje, hanem egy tápláló szent áldozás, telve életető erővel az élet ármányaiban kifáradt szív felüdítésére.

Mihálcovics Arpádné.

előtt. A monostorok körül örömet telepített meg tudniillik a nép, minthogy azokban nemcsak lelki vigasztalást nyert mindenkor, hanem babaiban, inségeiben jó tanácsot és segélyt is, azonkívül menedéket üldözések alkalmával. Aztán sokkal jobb, türethetőbb volt a kolostori földön lakók sor a más jobbágynakál, mint látni fogjuk a pécsvári apátságához tartozók szabadalmából, és mint azt bőven kimutatta Cobbet Vilmos az angol reformátorok irt híres munkájában. Ezenkívül a monostorok akkorban a tudományosság és miveltségnek szintannyi műhelyei voltak. A jámbor szerzetesek fáradhatlan munkássággal rengeteg erdőt vágtak ki, mivelték a földet, ültettek gyümölcsfákat, kiessé tették a sivatag tájt, hol megtelepültek, foglalkodtak kézművekkel és tudományokkal, példát, oktatták adva a köröttök lakóknak, szóval legjótékonyabban hatottak a miveltés előmozdítására és terjesztésére, mit ellenük is kénytelenek megvallani.

Megyénknek régi szerzeteséről szólván, nem lehet nem emlékeznünk különösen azon szerzetről, mely megyénk keblében támadt és csakhamar királyok, országnagyok, nemesek és a nép különös kedvezésének örvendett, értjük a honi remete, vagyis sz. Pál első remetéről nevezett szerzetet. A közép századok, mint a szerzetes társulati szellemnek kora, honunkban csak ezen egy rendet hozták létre. Midőn ugyanis 1215-ben remete sz. Pál ereklyéje Egyiptomból (Koller azonban azt vitatja, és pedig hiteles kútfők nyomain, hogy sz. Pál tetemei csak 1381-ben Velenéből hoztattak honunkba Balint pécsi püspök és I. Lajos király követe által.) honunkba áhozottak, s tiszteletére Buda tajaan templom építtetett, bizonyos esztergomi Őzséb nevű ajtatos férfi, több társrokonival, ama zent férfit eltélvél követendő a világ zentjától elvonult, és Pécs tajaan magános szemlélődő életet élt: először ugyan bizonyos rendezett szabály nélkül, míg nem 1225ben Bertalan pécsi püspök egyesíté őket a Patacs fölötti vadregényes hegyen azon kolostorban, melyet számukra alapított. Szabályokkal is ő látta először őket. 1317-ben XII-ik János pápa e rendet mint egyházi társulatot megerősíté: Achilles és László pécsi püspökök pedig szép jószágokkal ajándékozták azt meg. Ezentúl mindinkább elkezdett terjedni s rendes kolostorokat építeni; azokra különösen vadregényes tájakat szemlélvén ki. Foglalkozasuk szemlélődés, a vad tájak kiessé tétele, a hegyvidéki lakócsok oktatása és lelki ellátása volt; mire nézve zárdánk a körülterülő vidék ifjainak nevelésére iskolákat nyitottak. És három század folytában szakadatlanul tudta fegyelmi szigor és változatlan szerzeti jellem fontartásával a közbesülést nemcsak megérdemlenni de nevelni is.

A finom nevelésű Corvin János, a görög vallású Kinisy Pál, Perényi Imre nádor egyaránt pártfogolták, új remetelakokat készítének, új birtokot ajándékoztak a szakállas fejér remetéknek. Midőn a mohácsi idő oly súlyosan érte a hazát, a szerzet már 21 helytartóságot és 43 perjeséget számlált. Ausrtriában 1414-ben alapították e remeték számára az első kolostor Ránan; és e sorok írója szokatlan hazafiai örömmel nézte Grécében, hol szinte nagyszerű monostora volt e rendnek, a régi bajszos valódi magyar arckifejezésű provincialisok képeit. Kleinből tudjuk, hogy a rend első provincialisa a főnemlített Őzséb volt, és mint a rendnek főnöke a szentjakabhegyi monostorban lakott. A 16-ik század vérbiborban nyugodott le honunk egerőle társulat fölött is: hazai többnyire kirabolattak, könyvtáraik folygyuttattak, vagyona elpredáltott nemcsak a vad török, hanem tájadalom a honfiak által is. De vessük ezekre a keresztény s honfi szeretet türelempalástját! —

üldözései elől azok karjába, kik sem nem várták, sem nem keresték.

„A legegyszerűbb emberi elme elli fel legkönnyebben és élvezeli oly gondtalanul, mint ahogy szívja például a levegőt, nem is elmélkedve létezésén.“

„Az igazságot hiában keressük itt és hiában keressük ott; az igazság ép úgy, mint az istenség, mindenütt létező mindenütt feltalálható; temploma a természet és aki érezni tud és érzelmeit gondolatokba tudja önteni és e gondolatokkal ki tudja fejezni a természet szent templomában tett észleleteit, a természet e jeleéseit, melyek csalhatatlanok hiv valósággal visszaadja: — az áldozára, tanuja és eszköze.“

„Az igazság senkinek sem nyilatkozik ki egészen; mindenki csak részenként látja vagy ruhája szegélyét, vagy vakító tűzenek egy szikráját; mindegyik más világításban, mindegyik más helyzetben; mindegyik csak egy-egy hangját hallja isteni szavának de senkisék ugyanazokat.“

„Ne civakodjunk tehát azt: hol az igazság? ki bírja?.. ki látta azt legszebb fényében? Kinek fülében esendült meg legérthetőbben hangja? — Helyette ferjünk meg szépen egymással és mindegyik elégedjek meg azzal a részzel, mely neki hallhatóvá, vagy érthetővé lett.“

A 18-ik század békét hozott a testvéri harcban kifáradt honra; és a béke olajágának arnyában visszatértek a még fősövidékeken megvunuló paulinus atyák is. Pécsert, Pesten és Fejérváron jelenleg is létező nagyszerű pompás kolostorai akkoriban épültek. A józsefi fősözlátó parancs 1786-ban öpen József napján érkezett le hozzájuk; s kik máskor a felsőbb-ség iránti engedelmességet hirdették, bár szomorodott szívvel, oszlottak szét újabb rendeltetők terét elfoglalni. Kristóffy Gáspár, mint remete s Pál szerzetének végső képviselője és törekény romja Diós-Győrött csak folyó évi (1845.) jan. 19-én tűnt le a földi lét színteréről. Fényeskedjék neki és szerete minden tagjának az enyészhetlen világosság! Széchenyi Pált, Esterházy Imrét, és Pált, Kéry Jánost, Nádasdy Lászlót és szerete adta az egyháznak, kikért örök hála neki.

De térjünk vissza megyénk egyházi állapotára. Nem kis világosságot vet Baranyára azon körülmény is, hogy 1335 igen sok olyan helységben állott templom és lakott pap, holott ma sem templom, sem pap nincsen és a népesség is csekély. Így akkoron plébánia volt Pécs környékén Árpádon, aztán Francia-Árpádon (Árpád Gallie. al. Holas Árpád) Mezerben, Meszesen, Malomban, Kőkenyben, Töttösön, Cserkuton, Tarcsán, Bakcsán, Botyán, Tészenben, Viszlón, Oszdon, Gerdén stb. Csak magában Pécs városában 50 kanonok és nem tudjuk velök vagy nélkülök, 300-nál több pap volt

Az angol felsőház reformja.

A Gladstonekormány hívei tudvalevőleg az angol felsőház reformját hangoztatják azzal a veszélyrel szemben, mely őket fenyegeti, hogy tudniillik a felsőház el fogja vetni a home-rule-törvényjavaslatot. Salisbury Belfastban legutóbb tartott beszédében néhány szóval reflektált e fenyegetésre s azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a home-rule-bill sorsával nem lehet és alkotmányos szempontból nem szabad a felsőház reformját kapcsolatba hozni. Az angol felsőháznak sok hiánya van és csakugyan régóta reformra szorul, de oly politikai agitáció folyamában, a minő a jelenlegi, e reform nem eszközölhető. És Salisbury teljes joggal idézi azokkal szemben, a kik most akarják az angol felsőház reformját, Lincoln-nak, az északamerikai Egyesült-Államok elnökének szavait: „Mikor folyón gázoltok át, nem válhattok lovakat.” A kormány alkotmányos államban ily reformot csak akkor kezdeményezhet, amikor szarazon van; de midőn nyakig evickél a hullámokban, melyeket maga kavart fel a meder mélyéről, akkor államférfi, aki ad valamit a maga reputációjára, ily kétségbeesett mentőeszköz után nem kapdok, mert az alkotmány-reformot nem egy kormánynak érdekében és nem incidentálisan felmerülő párteiből, hanem objektív alapon kell végrehajtani, ami csak nyugodt időkben és higgadt tanácskozás után lehetséges. Salisbury kijelentette Ulster polgárai előtt, hogy a felsőház szeptemberben, amikor a bill az alsóházból oda atküldték, tüzetesen és behatóan fogja a kormány javaslatát tárgyalni, hogy meggyőzze az országot arról, mily lekiismeretlen könnyelműséggel akarja a kormány tisztán párteidekben a birodalom egységét megbontani. „Az alkotmány azért alkotta meg, — így szól — a felsőházat, hogy az alsóház hibáit megjavítsa; és mikor mi ezt a szempontot állítjuk fel, akkor ellenfeleink azt mondják, hogy le kell verni a felsőház ellenállását... de nincs hatalom az alkotmányban, mely a felsőház ellenállását leverhetné.” Salisbury elismeri, hogy a felsőház a nagy reform-bill

idejében a nemzet közvéleményével ellentétes álláspontot foglalt el, de kénytelen volt 1830-ban és 1840-ben a közvélemény előtt meghajolni. Csak az a csodálatos, hogy épen Gladstone hivatkozik erre a tényre oly nagy büszkeséggel, ő, a ki abban az időben a legszélső konzervatív párttörödekhez tartozott. Salisbury azzal végezte beszédét, hogy a felsőház meg jelenlegi alakjában meg fogja buktatni a home-rule-törvényjavaslatot s ezzel teljesíteni fogja a birodalom iránti kötelességet, melyben semmi által nem engedgi gátoltatni magát.

Az orosz cár és uralkodónk.

A francia és orosz diplomácia köreiben az a nézet uralkodik, hogy Giers bécsi időzése nem volt alkalmas arra, hogy azon feszült viszonyt, mely az orosz és bécsi udvarok között beállott azóta, hogy uralkodónk Ferdinánd bolgár fejedelmet és Sztambulovat fogadta, legalább némileg enyhítse. Ez volna az oka annak is, hogy Sándor cár állítólag hallani sem akar arról a találkozásról, mely közte és uralkodónk között tervben volt. A francia és orosz diplomatáknak ez az értesülése, a meny nyiban a pétervári udvar hangulatára vonatkozik, meglehet, hogy alapos. Hogy a cárnak oka van bosszankodni azon csufos bukás fölött, melyet az orosz politika Bulgáriában szenvedett, az kétségtelen s az orosz cár kedélyhangulata oly izgatott az egymást érő merényletektől s azoktól a folytonos aggodalmaktól, melyeket az ellene tervezett merényletek okoznak neki, hogy a bosszankodás ily körülmények között nála napirenden lehet a külpolitikai kérdések fölött, a mi egy kis változatoság kedvéért a belpolitikai téren ezert folytonos rettegéssel szemben neki meg is bocsátható. Ha azonban az oroszok és franciák ugy tüntetik fel a dolgot, hogy a találkozásra, mely tervben volt, a mi uralkodónknak van szüksége, akkor nemcsak alaposan tévednek, hanem egyáltalán meghamisítják a történeteket. A találkozás eszméjét az orosz trónörökös vetette fel legutóbbi bécsi látogatása alkalmával, a mit természetesen a bécsi udvarnál a lehető legelőzékenyebb udvariassággal fogadták s e tekintetben a szükséges előzetes lépések meg is történtek. A meny nyiban most az orosz udvar jónak tartja, hogy e találkozás elmaradjon, ennek aktuális politikai jelentősége éppen nincs s mi magyarok legkevésbé látjuk annak okát, hogy e találkozás elmaradása fölött sajnálkozzunk, vagy éppen megdöbbenünk kellene.

— Szeszies italok kímérése a

kávéházakban. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a következő rendeletet intézte valamennyi m. kir. pénzügyigazgatóságához: A szállodákban és vendéglőkben levő kávéházi (kávémérési) üzletekben az összes italoknak kiszolgáltatására szükséges külön engedély tárgyában kérdés tétetett az iránt, hogy szállodákban és vendéglőkben az étkezési üzlet mellett gyakorolt kávéházi (kávémérési) üzletben a szeszies italoknak kiszolgáltatása az étkező üzletre szóló italmérési engedély alapján gyakorolható-e, avagy külön engedély alá tartozik? Erre a kérdésre az 1888. évi XXXV. törvény-cikk alapján a magyar kir. belügyminiszter ural egyetértőleg kijelentem hogy az a vállalkozó, ki egyuttal vendéglős és kávéis is, csak akkor foglalkozhatik mind a két üzletben szeszies italoknak kiszolgáltatásával, ha mindegyik üzletére nemcsak az azok természetének megfelelő iparengedélylyel, hanem külön italmérés, illetve kismértékben való elárusítási engedélylyel is bír. A vendéglői üz-

letre nyert italmérési engedély tehát nem jogosítja fel az engedélyest egyszersmind arra, hogy a kávéházban (kávémérésben) szeszies italokat kímérhessen, illetve kismértékben elárusíthasson, habár az üzleti helyiségek ugyanabban az épületben, vagy épen — mint gyakran előfordul — egymással nyílt ajtóik által közvetlen összeköttetésben volnának is.

Hirek.

Személyi hir. Lechner Gyula rendőrfőkapitány több heti idűlésre még a kaptany szombaton Karlsbadba utazott. A főkapitány Budapestben kiszállta, hol a honvédszobor leleplezési ünnepem részt vett, folytatta utját, utközben azonban annyira rosszul lett, hogy Linzben ki kellett szállnia és az ottani kórházba vitette magát. Az orvosok megvizsgálták és epeköv jelenlétét konstatálván, kimondották az operáció szükségét, mi végre is hajtattott. A hétfői nap folyamán a luzzi kórház igazgatósága sürgönye szerint a műtét sikerült és Lechner Gyula főkapitány jobban erzi magát, állapota azonban — a nehez műtét következtében igen súlyos és nincs is még a veszelyen túl. Reszvéttel értesülünk közszeretetlen álló derek rendőrfőkapitányunk esetéről és reméljük, hogy a súlyos operációt kiheverve, csakhamar ep egészségsben tér vissza közénk. Egy legyen.

— **Áthelyezés.** Schneider Gábor sárbogárdi aljárásbíró hason minőségben áthelyeztetett Szegzárdra.

— Az egyházmentesítő pásznya.

Martin Istvan somogymentesítő pásznya meghalt f. hó 25-én. Az elhunyt 1826-ban született Szegzárdon, pappá szenteltetett 1849-ben, plébános lett 1860-ban Somogy-Szt.-Lászlón, hol megszakítatlanul 33 évig működött. Nyugodjék békében.

— A pécsi jótékony nőegylet

által a tűzkárosultak javára május 11-én a rom. kath. egyházakban egybegyűjtött 382 ft 44 és fél krból Veszprém városának 200 ft, Bóleske községnek 60 ft, Zomba községnek 30 ft, Sarmellek községnek 20 ft, Alsó-Kubin városának 35 ft, Valpo községnek 25 ft, Kozaroc községnek 12 ft lett segély-adományként elküldve; ugyancsak a pécsi nőegylet választmányának még 25-iki üléseben a tagok által előzőleg meglátogatott s anyagi helyzetükre nézve megvizsgált szegények részére házbérent 5 ft, egyszer s mindenkori segélyként 11 ft szavaztatott meg; ezenkívül két elagott szegénynek a Szegényházba leendő felvétele iránti megtétele s több segélyért folyamodó szegénynek megvizsgálása határozottat el. Előnkileg rögtön segélyként 5 eszeten 13 ft kiutalványozása pedig tudomásul vétetett.

— **A szinkorból.** Az egész hét az ismétlések volt a szinkorben. Vasárnap azonban egy újdonságot láttunk, — „Szep Darinkát”, melyet Klárné Angyal lla ft, de hogy miért, azt igazán nem értjük de még a szerző sem tudná megmondani. Úgyefogyottabb és gyöngébb darabot képzelné is nehéz volna. Nincsen abban se nép, se emberismeret, se jellemző erő, csak egy rakás szó és néhány szép dals pedig magyar és szerb. A darab meséjéről nem érdemes elég jó szót mondani. Az előadás elég összhangzó volt. Léva y Sárkika (Lidi) elég jó játszott, de nagyon gyengen énekel. Jó kis szerepe volt Dezsérynek (Holló) Szendrői Ellának (Darinka) Perényi József (Milán) szemre való bosnyák legény volt és csinosan énekel. A karzat zsufolva, földszinten alig volt lakai.

— **Csődbe** került Meisszer Imre pécsi kékfestő iparos. Tömeggondnok dr. Lieber György, helyettes dr. Floris Endre

— **Virág-ünnep.** A pécsi nőegylet tettyei virágünnepére folyton folynak az előkészületek, melyek arányaiból itélve a június 11-iki ünnepély igen élvezetes lesz. A legkiválóbb mozzanatot kétségkívül a virágkorzó fogja képezni, melynek rendezői — élőkön Zsolnay Miklóssal — kedden este tartották első ülésüket. Az ünnep emlékére a nőegylet „Junius” címmel díszes füzetet ad ki, mely arcképillustrációkkal és sajátkező aláírásokkal városunk és megyénk szép hölgyeitől és notabilitásaitól fog közleményeket tartalmazni és díszes kivitelével bizonyára a legérdekesebb és legszebb emléktárgyul fog szolgálni és annak sikerehez a fölszólítottak és fölszólítandók bizonyára kivétel nélkül hozzá fognak járulni.

— **A városi iskolaszék** szombaton d. u. tartott ülésében Szieberth Nándor ügyvéd indítványt tett arra nézve, hogy a város egy polgári fiúiskola alapítását tűzze ki célul. Ez alkalmat adott a lapunk által is már szelveztetett közepiskolai kérdésnek, különösen pedig annak megvitatására, hogy a főgymnásiumban a felvételek korlátoltsága miatt számos vidéki, de sőt pécsi fiú is visszatartatik; a vallási különbséget miatt pedig többen már jelentkezni sem akarnak. Az indítványt elyben nem ellenezte senki, de részben azért, mert a kérdés tulajdonképen túlterjed az iskolaszék hatáskörén, részben pedig, mert a fenforgó viszonyok ma a város amtyig is erején fölüldöz a tanügynek, a kormányseggel, ere pedig éppen nem lehet számítani az iskolaszék döntő határozatát nem hozott, hanem átaltatta azt a városi közgyűléshez. Ez alkalommal a főgymnásiumban egy parallel 1. osztály felállításának elengedhetlen szüksége minden oldalról hangzottatott és a polgármester ki is jelentette, hogy nem kételkedik, miszerint a város annak költségeit készséggel viselni fogja, miért is egyáltalán azon nézet győzött, hogy célszerű lenne a közepiskolai hiányra nézve egy szakértőkből és a közgyűlés által kiküldendő tagokból álló enquetet a teendőkről meghatározása iránt minél hamarabb összehívni.

— **Az öreg honvédek hódoló felirata.** A budai honvédek végrehajtó bizottsága tudvaleg a 48-as honvédek nevében hódoló feliratot intézett a felségéhez. A felirat szövege ez: „Császári és Apostoli Királyi Felség! Legkegyelmesebb Urunk! Az ország minden vidékéről egybe seregeltünk, hogy Budavarnánál elhúgt bajtársaink halálának elfordulóját ünnepeljük. Közel a sirhoz, óhajtottuk meg megkoszorúzni azon bajtársaink emléket, kikkel együtt raktuk le alköveit azon épületnek, melynek ormán emelkedett hazánk mai alkotmánya és a melyen ma sziklaerősen nyugszik Felséged legmagasabb trónja, mely előtt ez alkalommal is hódolattal borulunk le. Kis nemzetek több bensőséggel és kegyelettel ragaszkodnak multjuk történetéhez, mert ebből merítenek erőt és bizalmat a jövő viharaival szembe szállhatni. E kegyelet kezezi forrását azon mely tiszteletnek és ragaszkodásnak is, melylyel koronás királyunk iránt viseltetünk. Mi, a kik ismerjük a multat, s tudjuk, hogy Felséged magyar hazánkat uralkodói fáradhatlan gondjai által a fölvirágzásnak oly magas fokára emelte, minőn az három evszázad óta még nem állott: az élet véghatáran állva, elgyengült karunk a fegyvert felkent királyunk és szeretett hazánk védelmére ugyan már nem viselheti: de Felséged iránt halával telt szívünk ahhoz még elég lelkesedéssel bír, hogy unokáinkat taníthassuk a legbőlebb és legalkotmányosabb királyi iránti hűségre. Hódoló tisztelettel járulunk ezért Cs. és Ap. kir. Felséged elé s míg az egyik koszorut bajtársaink emlékoszlo-

pára tesszük, a másikat Felséged trónja szármályához rakjuk le legőszintébb halánk és hűségünk tanujelül. Fogadjon Cs. és Ap. kir. Felséged legkegyelmesebben ezen feliratunkat, melyet igaz ragaszkodásunk és legmélyebb tiszteletünk biztosításául ez alkalommal is legkegyelmesebb fejedelmünk magas színe elé juttatni szerencsénk van.

— **Nyertes kerékpáros.** A fiatal pécsi kerékpár-egylet ugyan csak kimutatja, hogy tagjai ügybuzgó emberek. A minap B o l g á r Tivadar arattott szép sikert egy budapesti versenyen, most pedig Bedő Imre, ki a Magyar testgyakorlók körének versenyén Budapesten a 35 kúteres országúti versenyen mint második bronzérmert nyert. A győztes kártyát, ki a pécsi egyletnek egyik legbuzgóbb tagja, a bajtársak szíves ovatioval fogadták. E derék sport egyletünk napról-napra nagyobb érdeklődést kelt ügyei iránt városunkban, amiben nevezetes része van az egylet leleményes és fáradhatatlan vezetőinek. Csak előre!

— **Jj hitelintézet.** A baranyamegyei hitelintézet, mint az lapunk hírdetési rovatában is olvasható, holnap kezdi meg működését a volt Vogl-fele tulajdona, mely immár a segélyező-egylet tulajdona. Az új hitelintézet kedvező körülmények és szép remények között alakult meg és midőn ez eseményről megemlékezünk, óhajtjuk, hogy e pénzintézet már a legközelebbi időben igazolja a hozzá fűzött várakozásokat és böles körültekintéssel, de egyuttal modern szellemben vezete előmozdítsa a pécsi hitel, kereskedelem és ipar érdekeit.

— **Szokatlan szép látványt** nyújtott szombaton este a pécsi kerékpár-egylet lampionmenete, melyet az egylet elnökének: Zsolnay Vilmosnak nevenapjára rendezett. Az egylet 40 tagja köztük a nő-tagok is vettek részt a menetben, lampionokkal felszített kerékpáron és a fölvonulókat az egész vonalon nagy közönség érdeklődéssel szemlélte. A Zsolnay gyártelepen, mely tündéresen ki volt világítva, két zenekar és a tüzoltók faklyákkal fogadták az ünneplőket, kiknek nevében E g e r s z e g h y Kalman üdvözölte Zsolnayt, ki meghatoltan köszönte meg a szép ovációt. Ezután az egyesület tagjaiból alakított dalárda, kik között Hoffer Károly is részt vett, serenadot adott, mire a vendégcserező házigazda az összes társaságot megvendégelte.

— **Honvédek menedékháza** a Mátyás király születési hazájában. A kolozsvári orsz. ereklye muzeumban szorgosan folynak az előmunkálatok arra nézve, hogy a Kolozsvárt levő Mátyás király születési hazájában, az elagott s nyomorban és ingében élő, keressék képtelen 48—49. héli honvédek elhelyezésére menedékházat létesítsenek. A szobor leleplezési alkalmával, a fővárosban az intéző körökkel folytatott ez irányú tárgyalások kedvező eredményre vezettek. Most a 30 ezer honvéd közül az erdélyi részben élő és nyomorban sínlődők létszámát fogják számba venni, azután a kivitelre nézve a létszám arányában tervet és költségvetést készítenek. A mint az elkészült, a menház berendezésére és fenntartására szükséges költség iránt indított előterjesztést tesznek. Mint a hangulatból tapasztaljuk az intézők a kormány és az országgyűlés ellenvetés nélkül fogja megszavazni az öreg honvédek menházának berendezése és fenntartására szükséges összeget.

— **A Kolozsvártott megjelenő 1848—49. Történelmi Lapok** jun. 1. száma közölni fogja honvéd-egyletenként csoportosítva a budavári honvédszobor leleplezésénél megjelent honvédek névsorát. Egy szép eredeti felvételi kepet is közöl a leleplezési ünnepélyről, több honvéd arcképet és vissza emlékezést a budavári

ostromban részt vett honvédektől. A lap Kolozsvárt rendelhető meg, évnegyedre 1 frtért.

— **A szegedi színügyi bizottság tagjai:** S a l a m o n Zsigmond tszéki bíró és K o v á c s János városi tb. főjegyző pénteken, szombaton és vasárnap városunkban időztek, hogy a szintársulat tagjait játékokból megismerve, referáljanak otthon, hogy a társulat megfelelő-e a szegedi igényekhez. A kiküldöttek igen lelkiismeretesen feleltek meg hivatásuknak és azon felül városunk nevezetességeit is beható szemle alá vették. A szegedi színügyi bizottság tagjai szemléjökkel általánosságban meg voltak elégedve. — A szegedi színügyi bizottságtól nagyon szép, hogy ily kiváló figyelmet fordítanak a színügyre. Fontos is az — máshol. Nálunk senki sem törődik vele.

— **Adomány.** K u t o r Ferenc tőkészi-plébános a pécsi egyházmegye papjainak nyugdíj-alapjára 2000 forintot adományozott.

— **Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből,** melyet Beothy Zolt egyetemi tanár szerkeszt, megjelent az 5-ik füzet, az előbbiekhöz hasonló gazdag tartalommal. Ebben Simonyi Zs folytatja a Kódexek, mint nyelvmélekek vizsgálatát és Marczali Henrik középkori latin krónikáink értékét fejtegeti. E két cikkkel be van fejezve a mohácsi vészig terjedő korszak, melyben irodalmunk és közművelődésünk egész köre olyan alapoossággal, annyi becses részlettel s oly gazdag illusztrációkkal van bemutatva, a hogyan eddig egyetlen irodalomtörténeti munkában sem volt s nem is lehetett. Ugyane füzetben megkezdődik a XVI. század irodalmi viszonyainak ismertetése. Az első cikkben Kardos Albert ad áttekintést a protestans korról (1526—1606.); a 2-ikban Helebrant Árpád: A könyvnyomtatás kezdete Magyarországon c. alatt az ösnyomtatványokról s az első nyomdakról és könyvtárakról fennmaradt adatokat szövi érdekes képpel; a 3-ikban ismét Kardos a Vallásos irodalom c. fejezetben az első nyomtatott biblia-fordítokról értekezik. A szöveget 16 kisebb-nagyobb illusztráció díszíti: kódex-mutatványok (magyarazattal), arcképek, a legregibb magyar nyomtatványok, végül első magyar disztichonok Sylvester Újtestamentumának bevezetéséből, mely lap mint nyomdai termék is érdekes. Külön mellékletül: a Müncheni-kódex egy lapja (magyarazattal) és Temesvári Pelbart Pomériumának címlapja van a fűzethez adva. A minden tekintetben nagybecsű irodalmi vállalat két hetes füzetekben jelenik meg s minden hazai könyvkereskedés vagy a kiadótársulat utján füzetenkint vagy előfizetés utján beszerezhető. Minden egyes füzet ára 40 kr. Jókai Mór regényei képes kiadásban is szépen haladnak előre. Most jelent meg e vállalat 6. füzete egy színes aquarellképpel és szép szöveg képpel. Ára füzetenkint 40 kr.

— **Baptista keresztelés.** Bonyhadon a baptista szekta hívei nagyon szaporodnak. F. hó 19-én a volt Percezel, jelenleg Veber János puszájánál levő dísznő fúrosztó tóban keresztelést tartottak. A keresztelést egy Budapestről jött mester legény vezette. Ennek vezetésével isteni tisztelettartásra ment az egész szekta, papjukkal együtt, egy kurta koreszmában bérelt helyiségbe, de ezen szándékukat a lakosság megtudván, a helyiséget megtámadták s az országuton felhalmazott kövekkel ostrom alá vették a koreszmát, s az összegyűlt baptistákat teljesen sejtjel vették, úgy hogy azóta nem mernek összejövetelt tartani. — Miként városzerte beszélnek a baptisták Pécsen is folyton gyűléseznek és terjeszkednek, meg lehetős titokban ugyan, de úgy gondoljuk,

hogy a pécsi baptisták is ép oly megbó-
dult agyú elemekből és vezetés alatt szed-
dik rekrutáikat, mint a bonyhádiak. Mi-
lyen szép is lesz az, ha minden felke-
gyelmű csizliknek jogában álland új szek-
tát alapítani és vallási hitelveit tetszetős
formába öltöztetve, azokat kormányható-
sággal elismertetni — Szép dolog az az
általános vallás szabadság — úgy elmé-
letben, de hogy a valóságban bolond gyüm-
ölcsei lesznek, az bizonyos.

— **Tűzoltó-szövetség.** Tolnamegyé-
ben egy tűzoltó-szövetkezet létesítése tár-
gyában Simontics alispán elnökele alatt
értekezlet tartott, a melynek tárgya a
kormánytól visszaérkezett alapszabályok
módosítása és pótlása volt. Részt vettek:
Szezsárd, Báltaszék, Tolna, Dunaföldvár,
Paks, Fadd, Agárd és Zomba tűzoltó egy-
letei. — számos egylet pedig táviratilag
jelentette ki a hozzájárulást. Határozatba
ment, hogy az első közgyűlés augusztus
hóban fog megtartatni Szezsárdon, a
mely ünnepély diszgyakorlattal lesz össze-
kötvé. — Jó volna ily tűzoltó-szövetség
nálunk Baranyában is, legalább föl lehetne
egy kissé keltetni az érdeklődést a tűzoltó-
ság ügye iránt, mely úgy is parlagon hever
nálunk.

Vegyes hírek.

Reisz József Lőcséről a szegárdi
kir. államépítészeti hivatalhoz mérnökké
neveztetett ki. A kaposvári zsidó
hitközség főkéntornak Berger Lajost vá-
lasztotta meg, ki eddig ily minőségben
Debrecenben működött. — Bien Dávid
kaposvári urodalmi gazdatiszt ma vezeti
oltárhoz Friedmann Irén k. a. t. — Csurgó
somogygyérei község jegyzőjévé Nagy Pál
csákányi jegyző választott meg. Ellen-
jelöltje Sipos Csényi József porrogi jegyző
volt, ki csak 1 szavazattal kapott keve-
sebbet. — Löwensohn Ernő jutai
bérli eljegyezte Honig Dávid kaposvári
kereskedő leányát: Fridát. — A király a
kölsdi ev. egyházközségnek templom-
építésre 100 frtot adott. — Nagy Kálmán
dombóvári takarekpenztári főkönyvelő el-
jegyezte Tatan Székely Irént. — Korbonits
Dezso szegárdi árvaszéki ülnök eljegyezte
Kolosváry Margit k. a. t. D-sztyörgyön.
— Pichardt Karoly déghi plebános
meghalt 70-ik évében.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

FEILER MIHÁLY.

Nyom. Feiler Mihálnál (lyceumi nyomda) Pécsen.

A m. kir. államvasutak gépgyárának

vezérügynöksége

most: Budapest VIII. József-körút 41. sz., ajánlja:

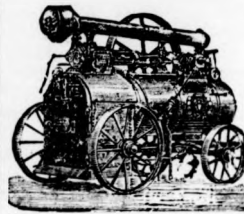
a m. kir. államvasutak gépgyára

a m. kir. államvasutak gépgyára

a m. kir. államvasutak gépgyára

a m. kir. államvasutak gépgyára

a m. kir. államvasutak gépgyára

felülmulthatlan jóságú
gőzcseplő-garnitúráit,
malomcélokra különösen alkalmas
hengerkazános lokomobiljait,
teljes vasból készült,
szalmakazalozó gépeit,
szabadalmazott
Stibor-kőrfűrészzeit,
új szerkezetű, szállítható
gőz-kukoricamorzsolóit,

valamint mindenemű mezőgazdasági gépeit,
kedvező feltételek mellett.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Tevédek kikerülése végett a levelezések kül-
demények és megrendelések mindig csak
így, címzendők:

A magy. kir. államvasutak gépgyára
vezérügynökségének.

Budapest, VIII. ker., József-körút 14. sz.

BUDAPEST, VIII. kerület, József-körút 14. szám.

BUDAPEST, VIII. kerület, József-körút 14. szám.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsénk a nagy közönség szives tudomására adni,
hogy a volt Spitzer L-féle helyiségben (**Barátok utca 8-ik
szám**) új

üveg- és porcellán-kereskedést

nyitottunk és azt gazdagon felszerelve minden igyekezetünk arra
lesz fordítva, hogy a nagy közönség minden igényét kielégíthessük.

Raktáron tartunk mindennemű **üveg porcellán árukat**
és **tükröket** és minden e szakba vágó cikket a legutányosabb áron.

Pontos és szolid kiszolgálást biztosítva, szives látogatást kérünk
tisztelttel.

WILLMANN ÉS TÁRSA.

Ezen üzletben egy jó házból való fiu tanulól azonnal felvétetik.

HARKANYI GYÓGYFÜRDŐ

(Magyarország, Baranyavármegye.)

Fürdő idény május 1-től szeptember 30-ig.

Az o-ztrák-magyar birodalomnak ezen vizgazdag legmelegebb s leg-
erősebb kénforrása a legsikeresebb gyógyeredmények által hírnevét már
megállapította, a mit igazol az évről-évre szaporodó vendégek száma.

Ezen 62-5 és 63-8 C. fokú természetes ártézi kénforrások kitűnő
gyógyítási hatással bírnak. **csuzos, görvély, idült bőrkiütésekre,**
aranyér, nőibántalmakra, fogamzási hiányok, sebzések, da-
ganatok és higanyos gyógyeszer által okozott mérgezé-
sekre, továbbá máj, lép, általán mirigy-daganatokra, nehéz
hallás, idült szembajok s ivarszeri bántalmak ellen.

Az utazásra ajánlható **Budapest-pécsi vasut,** vagy **Déli vasut**
Budapestten Kanizsa-baresi vonala, **állomás: Pécs;** alföldi vasut **Eszé-**
ken át Villányig. Mohács-pécsi vasut, állomás: **Villány.**

Posta- és távirat-állomás.

Bővebb fölvilágosítást a legnagyobb készséggel nyújt **Dr. Heller**
József rendelő fürdő orvos s özv. **Blümel Ferencné** bérli. 4411.

Harkány, 1893. május hó.

A fürdő igazgatóság.

Schottola Ernő Budapest

Váci-körút. Fonciere-palota.

Műszaki és sebészeti-műszer-üzlet.

Nagy készlet

gumi-árúkbán.

Angol bőr- és Balata gépszakban. Gumi- és kender-
tomlok.

Bor-, építkezési és kutszivattyúk.

Vízmentes-ponyvak, gabnacsakok, gepolajok, szerszámok

Vas- és acélcsővek, Peronospora-tesztendők, különböző szertekben

Árjegyzékek ingyen és bérmentve

A Baranyamegyei hitelintézet

☞ folyó évi június hó 1-jével ☜

helyben, az ezelőtt *Vogl-féle hársban* levő helyiségeiben megkezdí működését.

Elfogad *betéteket kamatostatásra jelenleg 4°. mellett.*

Vesz és elad mindennemü *bel- és külföldi arany-, ezüst és egyéb pénsnemet.*

Vesz és elad *utalványokat* úgy a monarchia, mint a continens minden nagyobb városára és *kifizetéseket* teljesít minden számbavehető kereskedelmi piacon.

Méltányos feltételek mellett közvetít *tőssdei műveleteket.*

Napi árfolyammal bírő *értékpapirokra*, valamint arany és ezüst pénzekre *kölcsönt nyujt* és minden a bankszakmába vágó műveletet jutányosan teljesít.

Kereskedelmi ügyletekből eredő váltókat a napi és piacsi vissonyokhoz képest leszámítol.

Pénztári órák ¹/₂9—¹/₂1-ig, délután 3—6-ig.

Pécsett, 1893. évi május hó 26-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

PILSENI SÖR.

Értesitem a nagy közönséget, hogy a pilseni polgári serfőző-gyár raktára Pécsett f. évi június hó 1-jével nálam, **Mór-
uteza 5-ik szám** alatt van, honnan is az elárusítás úgy hordókban, mint palackokban helyben és vidékre eszközöltetik és házhoz szállittatik.

ÁRAK: 5 dliteres palack **18** kr. 7 dliteres palack **24** kr.

Tisztelettel

a Pilseni Polgári Serfőzde bismányi raktára:

RÉDER KÁROLY

☞ Pécsett, Mór-uteza 5-ik sz. ☜

SCHÖNWALD IMRE

ékszerész, órás és látszerész

Főüzlet:

Király-(fő)utca, a „Hattyu“-épületben.

PÉCSETT

Műhely:

Király-(fő)utca, Mestrics-féle házban.

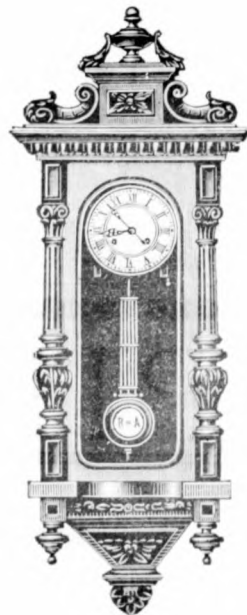
**Tábori és színházi látszövek, szemüvegek, görcsök, hőmérők
stb. gyári áron.**

Pontos járasu csinos ébresztő órák, darabja csak 2 frt 50 kr.

Csinos ezüst horgony-Remontoir órák 2-ös fedéllel dbja 12 frt.

**Inga-óra csinos szekrényben 8 napig járó és ütő szerkezettel
ára 12 forint.**

**Anker-Remontoir Tula-óra, 2-ös köpenynyel kitünő szer-
kezettel 14 forint.**

Öt évi jótállással.

Nagy raktár a legszebb ékszerek ezüst és (alpaca) China-
ezüst árukban.

Javítások olesón és legjobban készíttetnek.

Minden tárgy a magyar királyi pénzverde hivatal által felül-
vizsgálva és fémjelezve van.

Kiváló tisztelettel

SCHÖNWALD IMRE.